

**Handläggare**  
Denisa Fazlji  
Telefon: 0850824836**Till**  
Skärholmens stadsdelsnämnd  
2015-06-16

## **Remiss av betänkandet Moderniserad studiehjälp (SOU 2015:52)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen Dnr. 000-585-2015.

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Stadsdelsnämnden beslutar att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Susanne Leinsköld  
T.f. stadsdelsdirektörLena Thorson  
Avdelningschef

### **Sammanfattning**

Förvaltningen ser positivt på de förslag och synpunkter som utredningen presenterar och instämmer att studiestödets karaktär som sådan behöver effektiviseras, moderniseras och renodlas samt att ett viktigt led i detta arbete sker genom renodlingen av den utbildningspolitiska dimensionen och revideringen av dagens inkomst och kostnadsnivåer.

Förvaltningen anser vidare att studiestödets karaktär skulle stärkas om bidraget enbart betalades ut under läsåret och direkt till den studerande själv.

Förvaltningen stödjer också förslagen om införandet av föräldratillägg, ett enhetligt inackorderingsstöd, hantering av ogiltig frånvaro och rätt till svensk studiehjälp vid studier utomlands.

För hushåll som söker ekonomiskt bistånd är det viktigt att ett resonemang förs om det extra tillägget ska upptas som inkomst vid hushållets normberäkning eller ej. Att detta klargörs och tydliggörs är viktigt för socialtjänstens arbete vid beräkningen av familjens försörjningsstöd.

Förvaltningen vill även uppmärksamma att det finns ungdomar med funktionsnedsättningar som idag bor på boenden och klarar sin egen försörjning. Om ungdomarna nu framöver får studiebidrag istället för aktivitetsersättning så är detta inte fördelaktigt för deras ekonomi.

### **Bakgrund**

Regeringen tillsatte under år 2011 en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur studiehjälpen kan effektiviseras, moderniseras och renodlas. Utredningen har utmynnat i betänkandet Moderniserad studiehjälp (SOU 2013:15) där regeringen vill ha synpunkter på de framtagna förslagen och ändringar som presenteras i betänkandet.

Kommunstyrelsen har remitterat remissen av betänkandet Moderniserad studiehjälp (SOU 2013:52) till Skärholmens stadsdelsförvaltning för yttrande. Yttrandet ska vara inlämnat till Utbildningsdepartementet den 24 juni 2015.

Betänkandet har även lämnats till 131 övriga remissinstanser.

### **Ärendet**

Premisserna i betänkandet är att en modern studiehjälp ska vara enhetlig, renodlad, inkluderande och ändamålsenlig. Studiestödets karaktär ska vidare renodlas och omformuleras till att enbart vara ett stöd för studier, inte ett stöd till barnfamiljer. För att få verklig effekt föreslås därför att de belopp och inkomstgränser som fastställdes i mitten av 1990-talet anpassas till dagens inkomst- och kostnadsnivå. Vidare föreslås att administrationen av bidraget bör göras enhetligt för att höja rättssäkerheten. Studiestödet ska så långt det är möjligt inkludera studerande med funktionsnedsättningar.

I betänkandet framhålls att studiestöd ska förstärkas samt att sambandet mellan stödet och den studerandens insatser ska tydliggöras genom att låta studiebidraget utgå för faktiskt studietid. Studiestödet ska även utbetalas direkt till den studerande själv.

Enligt betänkandet ska studiehjälpen vara enhetlig och inkluderande genom att bland annat motivera ungdomar som inte har fullföljt sin utbildning att slutföra den samt erbjuda unga studerande med funktionsnedsättning studiehjälp istället för aktivitetsersättning.

Det familjepolitiskt präglade extra tillägget som utgår till ekonomiska svaga hushåll föreslås bli avvecklat och ersättas med gymnasiebidrag samt administreras av Försäkringskassan (FK). Ungdomar med funktionsnedsättningar får idag aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. I utredningen framhävs att detta har fungerat som en inkörsport till ett beroende av socialförsäkringssystemet.

I betänkandet framgår det att villkoren för elever i kommunal respektive fristående skola behöver jämnas ut. Hittills har ansvaret delats mellan elevens hemkommun och staten samt resulterat i att förutsättningarna samt storleken på inackorderingsstödet har skiljts åt. Centrala studiestödsnämnden (CSN) föreslås därför ansvara för och administrera inackorderingsstöd.

Studiestödet har hittills dragits in oproportionerligt högt vid kort ogiltig frånvaro. I betänkandet föreslås därför att avdraget blir skäligt i förhållande till den ogiltiga frånvarons omfattning. I betänkandet föreslås även att rätten till svensk studiehjälp ska bli densamma för studier i alla länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

### **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Förvaltningen strävar efter att skapa jämlika förutsättningar och bättre välfärd för stadsdelens samtliga invånare. Ett effektivt sätt som främjar samhällets framtida kompetensförsörjning och välmående sker genom att erbjuda alla en möjlighet att fullfölja sina gymnasiestudier. Det är framförallt viktigt att stödja och underlätta för dem som har svårt att fortsätta studera eftersom dessa personer annars riskerar att hamna inom socialtjänsten. Betänkandet lyfter fram individer som har särskilt svårt att fullfölja en gymnasieutbildning, exempelvis unga föräldrar (framförallt mammor) samt personer som befinner sig i ekonomiskt och socialt utsatta situationer. Dessa personer står i sin tur långt ifrån arbetsmarknaden och därmed möjligheten att klara sin egen försörjning. I Skärholmen är 7,1 % av unga mellan 20-29 år utan arbete och/eller studier.<sup>1</sup> Unga personer som har hamnat i sysslolöshet har ökat och förvaltningens erfarenhet är att unga som

---

<sup>1</sup> Kartläggning av målgruppen har tagits fram utifrån antal inskrivna ungdomar på Jobbtorg och statistik från statistiska centralbyrån (SCB).

saknar gymnasiekompetens har allra svårast att ta sig in på arbetsmarknaden.

Förvaltningen ser därför positivt på de förslag och synpunkter som utredningen presenterar och instämmer att studiestödets karaktär som sådan behöver effektiviseras, moderniseras och renodlas samt att ett viktigt led i detta arbete sker genom renodlingen av den utbildningspolitiska dimensionen. Det är även av stor vikt att de belopp och inkomstgränser som framställdes under 1990-talet revideras och anpassas till dagens inkomst- och kostnadsnivå.

Förvaltningen samtycker och upplever att studiestödets karaktär skulle stärkas om bidraget enbart betalades ut under läsåret. Att bidraget vidare utbetalas till den studerande själv kommer med stor sannolikhet att medföra en positiv utveckling i ungdomarnas utveckling eftersom de skulle ges makt, ansvar och inflytande över sitt liv och sina gymnasiala studier.

Förvaltningen håller med och delar uppfattningen om att det är av stor vikt att motivera studerande som har till exempel fått barn och varit frånvarande från studier att återuppta dessa. Genom införandet av så kallad föräldratillägg kommer detta att möjliggöra för fler unga föräldrar att bli klara med skolan.

Förvaltningen vill uppmärksamma att extra tillägg just nu inte upptas som inkomst i normberäkningen av det ekonomiska biståndet. Om extra tillägget nu framöver kommer att administreras och skötas av försäkringskassan (FK) så är det viktigt att resonemanget förs fram hur detta ska hanteras inom socialtjänsten, det vill säga ska extra tillägget medräknas som inkomst eller betraktas som ett tillägg som inte ska påverka familjens ekonomi.

Förvaltningen vill uppmärksamma att en del av ungdomar som faller under kategorin nya studerandegrupper bor på boenden och klarar sin egen försörjning med aktivitetsersättning. Om ungdomarna ifråga istället skulle få studiebidrag så skulle detta resultera i en sämre ekonomisk situation för deras del.

Förvaltningen tillstyrker förslag om stöd för inackordering och håller med om att enbart en huvudman bör ansvara för inackorderingsstödet. Ändringen bedöms även kunna höja rättssäkerheten.

Förvaltningen stödjer avslutningsvis förslagen om frånvaro och studier utomlands samt upplever att det föreslagna tillvägagångssättet gällande ogiltig frånvaro är rimlig.

**Bilaga**

1. Betänkandet Moderniserad studiehjälp (SOU 2013:52)